

СИЛАБУС
УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)/
(ЗП.Н.02)

Спеціальність: 015.20 Професійна освіта (Транспорт)

Кафедра: українознавства

Лектор: завідувач кафедри, доцент Нікуліна Неля Василівна

Контактний тел.: 050 638 93 61

E-mail: nykulina@ukr.net

Семестр: другий

Форма навчання: денна

Електронний курс-ресурс (за наявності): у процесі розробки

Особливості курсу: (реферат, курсова робота (проект) – немає

Обсяг курсу: 3 кредити ЄКТС (90 годин), в тому числі лекції – 0 год., практичні заняття – 32 год., підготовка та складання іспиту – 30 год., самостійна робота студента – 28 год.

Результати навчання:

– *знати:*

- чітко і правильне розуміння ролі української мови як державної у сфері професійної діяльності;
- найважливіші норми сучасної української літературної мови, зокрема й новітні зміни до правопису 2019;
- місце та роль офіційно-ділового та наукового стилів у системі професійного спілкування;
- особливості усної і писемної форм ділового мовлення та мовні засоби, що забезпечують їх реалізацію;
- специфіку творення та перекладання фахової термінології;
- принципи перекладу і редагування професійних текстів;
- етикетні норми професійного спілкування.

– *уміти:*

- ґрунтовно засвоїти норми сучасної української літературної мови й практично оволодіти ними;
- правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів;
- влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності;
- сприймати, відтворювати, редагувати тексти офіційно-ділового й наукового стилів;
- скорочувати та створювати наукові тексти професійного спрямування, укладати анотацію, реферат тощо; складати заявку на конференцію, тези відповідно до обраної теми дослідження;

- укладати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їхню специфіку;
- послуговуватися багатомовними лексикографічними джерелами, термінологічними словниками та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури та фахового утвердження;
- диференціювати нормативні та ненормативні зразки слово- та терміновживання у професійному мовленні за вимогами семантичної точності, стилістичної доречності та граматично правильної сполучуваності;
- працювати з явищами полісемії та синонімії, омонімії та паронімії, використовувати правила загального мовленнєвого та професійно-мовленнєвого етикету у ситуаціях фахової взаємодії.

Відповідність програмних компетентностей освітньої компоненти:

ЗК –3, ЗК – 8, ПРН – 1.

Необхідні обов'язкові попередні та супутні навчальні дисципліни:

пререквізити: шкільний курс української мови, української літератури, зарубіжної літератури;

кореквізити: університетський навчальний курс «Історія і культура України»

Короткий зміст навчальної програми:

Метою вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є формування системи знань про норми сучасної літературної мови як основи культури усного й писемного ділового мовлення фахівців, набуття практичних навичок використання в мовленні наукової та фахової термінології, вироблення вмій створювати та відтворювати усні й писемні мовленнєві жанри професійного спілкування.

Після вивчення навчальної дисципліни студент буде **володіти** українськомовною *професійною комунікативною компетенцією*, що визначається як системне інтегративне утворення й містить компетенції різних рівнів:

1) компетенції лінгвістичного рівня:

- *мовна* – володіння засобами мови, тобто одиницями і категоріями всіх її рівнів, стилістичними засобами, законами їх використання тощо;

- *термінологічна* – володіння термінами відповідно до теми висловлювання, вживання термінів відповідно до їх дефініції, розрізнення термінів і професіоналізмів;

- *мовленнєва* – володіння понятійною і операційною основою мовленнєвої діяльності, а отже, сукупністю дій, що становлять систему мовленнєвих умінь сприймати, відтворювати і створювати усні й письмові монологічні та діалогічні висловлювання різних стилів, типів і жанрів.

2) компетенції соціокультурного рівня:

- *етнокультурологічна* – володіння національно маркованими мовними одиницями, українським мовленнєвим етикетом;

- *соціолінгвістична* – володіння навичками розуміти та продукувати мовлення в конкретному соціолінгвістичному контексті спілкування;

3) компетенції прагматичного рівня:

- *дослідницька* – володіння навичками самостійної роботи з навчально-науковими текстами, різними джерелами наукової інформації, зокрема електронними; здатність переробляти тексти;

- *самоорганізаційна* – володіння вміннями самостійного перетворення й доповнення своїх знань, аналізу результатів власного мовлення та навчальної діяльності;

- *інтерактивна* – володіння навичками взаємодії у спільній діяльності;

- *творча* – володіння навичками творчого розв'язання будь-якого навчального завдання; бажання і вміння діяти не за зразком, а оригінально.

Рекомендована література:

1. Глущик С. В., Дияк О. В., Шевчук С.В. Сучасні ділові папери: Навчальний посібник. К.: Арій, 2009. 400 с.

2. Дорошенко С. І. Основи культури і техніки усного мовлення : Навч. Посібник. Харків : Основа, 2013. 106 с.

3. Зубков М. Г. Сучасна українська ділова мова (підручник для ВНЗ). 9-те виправлене й доповнене видання. Харків: ВД «Весна», 2011. 400 с.

4. Кацавець Р.С. Ораторське мистецтво: підручник. 2-ге вид., доповн. К. : Алерта, 2018. 216 с.

5. Книщенко Н. П. Тлумачний словник вузькогалузових термінів дорожнього будівництва: довідково-навчальне видання. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2013. 300 с.

6. Книщенко Н. П., Безцінна Ж.П. Українсько-російсько-англійський словник дорожньо-будівельної. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2014. 152 с.

7. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.

8. Максимець О. М. Конспект лекцій з української мови (за професійним спрямуванням). Мелітополь: Фізична особа-підприємець (ФОП) Однорог Т. В., 2019. 216 с.

9. Максимець О. М., Адамович А. Є. Практикум з української мови (за професійним спрямуванням). Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. 118 с.

10. Мацюк З.О., Станкевич Н.І. Українська мова професійного спрямування: Навч. посібник. К.: Каравела, 2008.
11. Нікуліна Н.В. Англійсько-українсько-російський словник аббревіатур автомобілебудування. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2006. 40 с.
12. Нікуліна Н.В. Короткий російсько-українсько-англійський транспортний словник (основні поняття перевезень на транспорті). Харків: ХНАДУ, 2008. 36 с.
13. Нікуліна Н.В., Книщенко Н.П. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Харків: ХНАДУ, 2014. 104 с.
14. Нікуліна Н.В. Російсько-український перекладний словник наукових і технічних термінів галузі автомобілебудування та ремонту транспортних засобів. Харків: ХНАДУ, 2004. 164 с.
15. Нікуліна Н.В. Російсько-український словник автотранспортної термінології і номенклатури. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2014. 528 с.
16. Нікуліна Н.В. Словник скорочень основних термінів автомобілебудування та ремонту транспортних засобів. Харків: ХНАДУ, 2004. 35 с.
17. Нікуліна Н.В. Словник транспортних чужомовних запозичень. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2010. 420 с.
18. Нікуліна Н.В. Термінознавство: лінгвістичний опис української термінологічної системи автомобілебудування. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2006. 144 с.
19. Нікуліна Н.В., Шулякова Л.В., Борзенко О.П. Російсько-українсько-англійський словник термінології і номенклатури автомобільного транспорту. Харків: ХНАДУ, 2016. Том 1. – 450 с.
20. Нікуліна Н.В., Шулякова Л.В., Борзенко О.П. Російсько-українсько-англійський словник термінології і номенклатури автомобільного транспорту. Харків: ХНАДУ, 2018. Том 2. 520 с.
21. Основи культури наукового мовлення: навч.-метод. посібник [уклад.: І.М. Плотницька та ін.]; за загальною редакцією І.М. Плотницької]. Київ : НАДУ, 2011. 76 с.
22. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. пос.. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 213 с.
23. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник-практикум [уклад.: Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Васишин, М. В. Гнатюк, І. Б. Ментинська, І. Д. Шмілик]. 10-е видання, доповнене і виправлене. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 308 с.
24. Український правопис (новий). Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. – 284 с.

Інформаційні ресурси

1. Уроки державної мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mova.kreschatic.kiev.ua>
2. Нова Мова. Проект розвитку української мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.novamova.com.ua>
3. Лінгвістичний портал. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mova.info/>
4. Російсько-український словник сталих словосполучень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ros-ukr-idioms.wikidot.com/peredmova>
5. Уваги до сучасної української літературної мови від Олени Курило. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kurylo.wikidot.com/>
6. Словник термінів міжкультурної комунікації Ф.С. Бацевича. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://terminy-mizhkultkomunikacii.wikidot.com/peredmova>
7. Як ми говоримо. Поради від Бориса Антоненка-Давидовича. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yak-myhovorymo.wikidot.com/>
8. Чи правильно ми говоримо? Посібник Євгенії Чак. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://chak-chy-pravylnomyhovorymo.wikidot.com/vid-avtora>
9. Неправильно-правильно. Довідник з українського слововживання М. Волощак. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nepravylnopravylno.wikidot.com/>
10. Культура мови на щодень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kultura-movy.wikidot.com/about>
11. Культура слова: мовностилістичні поради від Олександра Пономарева. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ponomariv-kulturaslova.wikidot.com/>
12. Український лінгвістичний портал. Словники України on-line: словозміна, синонімія, фразеологія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
13. Словник української мови. Академічний тлумачний словник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/>

Методи і критерії оцінювання, вимоги:

Методи і критерії оцінювання:

– поточний контроль: усне опитування, тестовий контроль, виконання практичних завдань, перевірка завдань самостійного опрацювання, блокове підсумкове оцінювання, загальне підсумкове оцінювання (70 %);

– підсумковий контроль: іспит (30%).

Вимоги: до підсумкового контролю (іспиту) допускаються здобувачі, які успішно протягом семестру відвідали не менше 80% занять, проходили усний контроль і перевірку практичних занять, підтвердили знання завдань

самостійного опрацювання; пройшли поточний тестовий контроль, блокове підсумкове оцінювання, загальне підсумкове оцінювання.